

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
4 1 116369

Uw brief
6 juli 2023

Uw referentie

Datum 2 oktober 2023

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen over het bericht dat Joodse studenten zich onveilig en ongewenst voelen op de Universiteit van Amsterdam.

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Beertema (PVV), Pouw-Verweij (JA21) en Bisschop (SGP) over het bericht dat Joodse studenten zich onveilig en ongewenst voelen op de Universiteit van Amsterdam.

De vragen werden ingezonden op 6 juli 2023 met kenmerk 2023Z13227.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf

De antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Beertema (PVV), Pouw-Verweij (JA21) en Bisschop (SGP) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het bericht dat Joodse studenten zich onveilig en ongewenst voelen op de Universiteit van Amsterdam. Met kenmerk 2023Z13227, ingezonden op 6 juli 2023.

Onze referentie
41116369

Vraag 1

Bent u ermee bekend dat Joodse studenten zich onveilig en ongewenst voelen op de Universiteit van Amsterdam (UvA)?[1]

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat hier sprake is van een patroon, gelet op onder meer schriftelijke vragen van het lid Bisschop (SGP) over onveiligheid van Joodse studenten op Rijksuniversiteit Groningen?[2]

Antwoord 2

Laat ik voorop stellen dat studenten zich thuis moeten kunnen voelen en zich optimaal moeten kunnen ontwikkelen op hun onderwijsinstelling. Zoals aangegeven in de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Bisschop (SGP) ontbreken de benodigde gegevens om een patroon vast te stellen, maar elk geval is er één te veel.

Vraag 3

Herinnert u zich antwoord 4 op genoemde vragen waarin u de instellingen verantwoordelijk noemt 'voor het bieden van een veilige leer- en werkomgeving, waarin iedereen zich thuis voelt en zich kan ontplooien en waar een diversiteit aan perspectieven betrokken en overwogen wordt'?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Bent u het ermee eens dat Joodse studenten niets opschieten met dit soort bloemrijk proza als zij systematisch, op de ene universiteit na de andere, worden aangevallen vanwege hun Joodse achtergrond?

Antwoord 4

Het staat voorop dat studenten zich veilig moeten voelen binnen de academische omgeving. Zie ook mijn antwoord op vraag 2 met betrekking tot een patroon. Instellingen zijn verantwoordelijk voor het bieden van een veilige leer- en werkomgeving, waarin iedereen zich thuis voelt en zich kan ontplooien. Het is belangrijk dat er voor studenten een laagdrempelige manier is om melding te maken van onveilige situaties en incidenten. Onderdeel van mijn integrale aanpak sociale veiligheid en inclusie is ook een onderzoek naar de bestaande klachtenprocedures binnen instellingen en het functioneren hiervan.

Vraag 5

Hoe verhoudt het volslagen ontbreken door de UvA van enige vorm van afkeuring op de intimiderende Pro Palestine bezetting, afgezien van een halfslachtige reactie nadat een Joods-Israëlische student hiervoor aandacht vraagt, zich met de veilige leeromgeving die u zegt voor te staan?

Onze referentie
4 1 116369

Antwoord 5

De UvA heeft verklaard dat zij zowel publiekelijk als richting verschillende betrokkenen aangegeven heeft een oproep tot een boycot van Israël of Israëlische instituten niet te steunen en waarde te hechten aan internationale samenwerking. Ook heeft de UvA laten weten geschrokken te zijn door de spreekwoorden waarin werd opgeroepen tot een *intifada* tegen Israël. Dat Joodse studenten zich hierdoor niet veilig voelen is te begrijpen en te betreuren. De UvA heeft de beveiliging opgedragen alert te zijn op dit soort leuzen. Daarnaast onderneem ik op dit gebied verschillende acties om de sociale veiligheid van de Israëlische studenten te waarborgen. Vanuit het ministerie zal ik de NCAB bij de uitwerking van de integrale aanpak sociale veiligheid betrekken. Ook treedt het ministerie in samenwerking met de NCAB in gesprek met Joodse jongerenorganisaties.

De UvA geeft aan dat zij een veilige leeromgeving op meerdere niveaus en manieren borgt, onder andere door middel van een systeem van 25 vertrouwenspersonen, een klachtencommissie, een ombudsfunctionaris en studieadviseurs. Het is uiteraard belangrijk dat studenten de weg weten naar de vertrouwenspersonen, klachtencommissie of ombudsfunctionaris als zij ongewenst gedrag ervaren. De UvA geeft aan studenten vaak (via nieuwsbrieven, schermen en posters) te wijzen op deze mogelijkheden.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat de relativiserende kwalificatie 'impliciete oproep tot geweld', zoals een woordvoerder van UvA de oproep tot 'Intifada revolution, Palestina free, from the river to the sea' het gewelddadige en intrinsiek antisemitische karakter van de actie onterecht klein probeert te maken?

Antwoord 6

Ik veroordeel deze oproep tot geweld scherp en lees dit ook in de reactie van de UvA.

Vraag 7

Wilt u, gelet op antwoord 10 op de vragen van het lid Bisschop, nogmaals bevestigen dat het kabinet de internationale oproep tot BDS (Boycott, Divestment and Sanctions) in geen enkel geval ondersteunt en verklaard tegenstander is van een boycot tegen Israël?

Antwoord 7

Ja, dat wil ik bevestigen. Het demissionair kabinet ondersteunt de oproep tot BDS (Boycott, Divestment and Sanctions) niet, en is tegenstander van een boycot tegen Israël. Het demissionair kabinet hanteert de lijn dat het geen activiteiten financiert die BDS tegen Israël bevorderen.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat het bevorderen van de wereldwijde antisemitische BDS-beweging door een professor van het vak Politieke Verantwoordelijkheid, zoals kennelijk gebeurt aan de UvA, de grenzen ver overschrijdt die er binnen een academische omgeving ruimte, met verwijzing naar antwoord op vraag 7 van het lid Bisschop, moet zijn voor controversiële of onwelgevallige opvattingen die op weerstand kunnen stuiten?

Antwoord 8

De UvA heeft aangegeven niet te kunnen achterhalen of dit incident heeft plaatsgevonden op basis van de beschikbare informatie. In het algemeen valt het bespreken van de BDS-beweging in een college binnen de grenzen van de academische vrijheid, maar het promoten van één specifieke beweging niet. Een student moet zich vrij voelen de docent te bevragen als deze lijkt uit te gaan van impliciet blijvende uitgangspunten of vooronderstellingen, zonder zich door die docent geïntimideerd te voelen. Het is aan de UvA om te waarborgen dat deze ruimte er is. In dit geval is echter niet aangetoond dat er sprake was van het bevorderen van deze beweging door een docent.

Vraag 9

Beseft u dat een verwijzing naar het strafrecht, zoals u herhaaldelijk doet in uw antwoord op de vragen van het lid Bisschop, voor Joodse studenten die zich bedreigd voelen in wat een systematische campagne lijkt te zijn deze studenten in de kou zet vanwege de hoge drempel van een rechtsgang?

Antwoord 9

Het is belangrijk dat er een laagdrempelige manier is voor studenten om binnen de instelling melding te maken van onveilige incidenten zoals bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon of een ombudsfunctionaris. Bij de UvA zijn deze mogelijkheden er. Zoals ik in mijn brief Integrale aanpak sociale veiligheid heb aangegeven, zal ik onderzoek doen naar de klachtenprocedures om een beter beeld te krijgen van de kwaliteit, informatie en tevredenheid.¹ Daarnaast geldt dat er altijd melding of aangifte bij de politie kan worden gedaan wanneer iemand zich bedreigd voelt.

Vraag 10

Onderkent u dat studenten in het hoger onderwijs niet afhankelijk moeten zijn van een gang naar de rechter om een veilige leeromgeving af te dwingen, maar dat de instellingen deze zelf actief moeten waarborgen en tijdig hard moeten ingrijpen bij excessen, zoals had moeten gebeuren bij de beangstigende bezetting van de UvA door Amsterdam Autonomous Coalition en UvA Rebellion?

Antwoord 10

Zoals ik in ook bij vraag 9 heb aangegeven is het belangrijk dat er een laagdrempelige manier is voor studenten om melding te maken van onveilige incidenten door middel van klachtenprocedures. Instellingen dragen daar zelf de verantwoordelijkheid voor.

Vraag 11

¹ Kamerstuk II 2022-2023, 29240, nr. 1 31

Hoe kijkt u aan tegen de weigering van de zogeheten diversity officers, functionarissen die volgens hun aanstelling inclusie en diversiteit zouden moeten bevorderen, om met Joodse studenten in gesprek te gaan die zich bedreigd voelen door een antisemitische bezetting die ongehinderd heeft kunnen plaatsvinden aan hun universiteit?

Onze referentie
41116369

Antwoord 11

De UvA heeft aangegeven dat de Centrale Diversity officer van de UvA in gesprek is met Joodse studenten en organisaties en dit niet uit de weg gaat. De geïnterviewden in het betreffende artikel, alsmede enkele andere Joodse studenten, zijn ook door het College van Bestuur van de UvA uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. Het is belangrijk dat Joodse studenten weten waar ze terecht kunnen in dergelijke situaties en dat zij goed geholpen worden.

Vraag 12

Gaat u met de UvA in gesprek om deze universiteit te wijzen op de verantwoordelijkheid hierin en de nalatigheid voor het beschermen van Joodse studenten in een tijd waarin het antisemitisme hoog oplaaft?

Antwoord 12

Zoals in het antwoord op vraag 11 staat, heeft UvA aangegeven dat diversity officers in gesprek staan met de studenten en dat de studenten uitgenodigd zijn bij het College van Bestuur. Dit wijst niet op nalatigheid. Ik zie daarom op dit moment geen reden voor een gesprek.

Vraag 13

Wilt u in gesprek gaan met de UvA en andere instellingen voor hoger onderwijs over de verontrustende constatering dat het onderwijs zo is ingericht dat als je geen pro-Palestijnse ideologie aanhangt, je het zwaar te verduren krijgt?

Antwoord 13

Ik deel de vooronderstelling niet dat het onderwijs zo is ingericht dat studenten het zwaar te verduren krijgen omdat ze verschillende denkbeelden hebben, en zie daarom geen aanleiding voor een dergelijk gesprek.